

AVIFAUNA
NATURRESOR



MONGOLIET

28 SEPTEMBER-12 OKTOBER 2024



Reseledare: HG Karlsson

Reserapport





1. Ulaanbataar
2. Tuul river
3. Khovd
4. Khar Us Nuur
5. Khovd birdringing station
6. Jargalant Mt
7. Hustai national park
8. Terelj national park
9. Gun Galuut

Resedagbok

Lördag 28 september

Resan började på Ulaanbaatars tämligen nya flygplats. Resenäerna välkomnades av AviFaunas reseledare HG och vår agent och lokala guide Ishee. Carina som redan varit några dagar i landet mötte upp oss också upp. Eftersom det var lite kyligt och regnigt ute satte de nyanlända på sig lite varma kläder och regnskydd. Kikaren plockades även fram då vi skulle åka till floden Tuul och skåda lite bland träd och buskar där.

Framme på plats kunde vi konstatera att det var gott om trastar i området. Det var mestadels rödhalsade trastar men även några svarthalsade trastar. Däremot var det väldigt tomt på rastande småfåglar. Till slut lyckades vi hitta några kungsfågelsångare och en azurmes. Ute i floden låg det två mandarinänder och några roständer. Lite oväntat såg vi även en större flock med vanliga starar – en art som inte är så vanlig i centrala Mongoliet.

Regnet tilltog så vi åkte vidare. Vid Swan lakes hittade vi skäggdopping, snatterand, kricka och sothöna. Vi stannade till hos Bodio's där man tillverkar stickade produkter gjorda av jakull och kashmir. Flera passade på att köpa varma mössor och vantar i deras butik. Vi fick äta våra lunchmackor i personalrummet. Där fanns det även en kaffemaskin och möjlighet till en kopp te vilket smakade extra gott efter timmarna ute i kylan.

Vårt hotell låg mitt inne i miljonstaden Ulan Bataar och stadens berömda långa bilköer gjorde att det tog ett par timmar att köra dit. Efter att vi checkat in fick alla en välförtjänt vila innan vi återsamlades för tidig middag vilken innehöll ett antal smakrika asiatiska rätter.

Foto sid 1: Wapiti: Carina Wattmo. Landskapsbild: HG Karlsson. Jurtor: Lars-Olof Persson.

Söndag 29 september

Avfärd redan klockan fyra från hotellet då vårt plan till Khovd i västra Mongoliet avgick redan 06.50. Flygningen tog två timmar och när vi närmade oss Khovd och tittade ut från fönstret såg vi att det snöat uppe i Altajbergen. Utanför flygplatsen möttes vi av våra två chaufförer Tuuru och Erkan. De körde oss till en större trädplantering norr om staden. Eftersom landskapet runtomkring är torrt och fritt från träd rastar en del flyttfåglar inne i planteringen. Det dröjde inte länge förrän vi fick se bergtajasångare, dubbeltrast och en grå flugsnappare. Det fanns även flera vackra altajrödstjärtar. Lite längre in bland träden hittade vi svarthalsad trast, svart röststjärt och isabellatörnskata. I ett område med buskar fann vi ännu fler altajrödstjärtar men även ärtsångare och tajgasångare. På tillbakavägen utökades artlistan med dvärgsparv, tajgaflugsnappare och björktrast. Den sistnämnda är rätt så ovanlig i Mongoliet. Vid lunchtid åkte vi till vårt hotell för att checka in och äta lunch. Därefter lite välbehövlig vila på sängen. Vi åter-samlades klockan fyra och åkte till en mindre trädplantering. Uppe i luften svävade grågamar och brun glada. En duvhök svepte förbi. Inne bland buskar och träd hittade vi flera nya arter som sibirisk piplärka, gransångare och den snygga bergrödstjärten.

Tillbaka på hotellet väntades en överraskning. Ishee hade ordnat ett litet uppträdande med en duktig strupsångare bara för oss! Vi imponerades av hur denne man kunde få fram så märkliga ljud från sin strupe. Han var även duktig på att spela på sin hästfela. Vilken fin avslutning på en dag fylld med sol, höstfärger och en massa fina fåglar.

Måndag 30 september

Frukost på hotellet. Sedan var det dags att lämna Khovd och fara västerut. Innan vi lämnade staden passade vi på att köpa öl och andra måltidsdrycker. Vi for sedan ned till den stora och grunda fågelsjön Khar Us Nuur. I södra änden finns ett vassområde med mindre vattensamlingar framför. Där var det gott om änder och gäss. Ett par blå kärhökar kom glidande över vassen och vi såg även fyra skäggmesar svirra över den samma. På stranden gick sibirisk tundrapipare och tofsvipa. Berg- och sånglärka flög förbi. Vi for lite norrut och tog en promenad längs sjön. Ute på sjön var det ovanligt artfattigt men ett par hundra sothönor och några skäggdoppingar såg vi i alla fall. Under promenaden såg vi både öken- och isabellastenskvätta. En stenfalk flög förbi. Det var gott om ägretthäger – den verkar expandera även österut. Dessutom några skedstorkar. På en revel fanns det en del måsfåglar och bland dem hittade vi två svarthuvade trutar. Ytterligare fyra stycken av den stora truten kom senare flygande över våra huvuden. Vi kunde även jämföra den ljusa och större korttålrkan med den mindre och mörkare sidenväglärkan.



Svart stork. Foto: Carina Wattmo

Men det var inte bara fåglar som gladdde oss. I den sandiga marken bodde många mongoliska gerbiler (ökenmöss) och sötast var en liten unge som var helt orädd.

På vägen till vårt lunchställe fick vi se ett ännu häftigare däggdjur. Ute på den steniga halvöknen såg vi flera flockar saiga. Denna lilla och säregna antilop var en önskeart för flera i gruppen. Det är glädjande att se att arten ökar igen i antal efter den virusjukdom som decimerade det urgamla djuret med mer än 50 procent för tio år sedan.

Lunchen intogs på en typisk mongolisk vägkrog. Vi fick en köttgryta med ris och potatismos. Mätta for vi vidare och svängde av mot de snöklädda Jargalantbergen där vårt basläger för kommande dagar låg fint vid foten av berget. På vägen dit såg vi fyra svarta storkar.

Vi var framme vid lägret vid halv fyra. Där blev vi välkomnade av vår kocka "Cindy" och Otgo som är frun i den nomadfamilj som ordnat lägret. De hade lånat ihop flera traditionella och rymliga jurtor som var fint inredda med det som man behöver typ säng, bord, tvättställ och en kamin. Te och kaffe var serverat i den gemensamma jurtan och till det fanns det kakor och nötter.

Efter att alla gjort sig hemmastadda i sina jurtor blev vi skjutsade en liten bit in i dalen. Där rann det en bäck omgiven av dungar med mycket gamla och knotiga popplar. Det var inte så mycket fågel där utan det var inte förrän vi lämnat platsen och vandrade tillbaka till vårt basläger som vi fick se två nya arter. Det var dels den endemiska mongoljärnsparven och dels nunnestenskvätta.

Vi avslutade dagen med en traditionell artgenomgång och trerätters middag.



Berggrödstjært. Foto: Carina Wattmo

Tisdag 1 oktober

På förmiddagen besökte vi Khovd Ringing Station som låg en timmes bilfärd från vårt basläger. Vi hade tur eftersom detta var den sista dagen för året som de ringmärkte. När vi kom dit vid åttatiden hade de redan gått en runda och de hade flera fåglar i sina tygpåsar. Den första som de ville visa var en sibirisk järnsparv. Den var årets första för stationen då arten är vanligare österut. De tog en massa mått på fågelns innan det var dags att släppa den. Då passade vi på att titta närmare på järnsparven och även ta ett par bilder. Sedan ringmärkte de några bergtjgasångare och altajrödstjärter. På nästa runda fick de flera svarthalsade trastar varav ett par av dem hade lite rött på yttre stjärtspennorna vilket tydde på en hybrid med rödhalsad trast. De visade även upp en sävsparv som var mycket ljus och hade en extremt grov näbb vilket visade att det var rasen *pyrrhuloides*. Vi fick var och en hålla i de ringmärkta fåglarna innan de bars ut från jurtan och släpptes fria. Vi hann med ytterligare tre rundor och fick titta närmare på arter som svartstrupig järnsparv, ärtsångare, berggrödstjært och svartvit flugsnappare – en art som är relativt ovanlig i Mongoliet. I området för ringmärkningen såg vi tre dvärgörnar, en stäpphök och en mongolvråk. Vi tackade ringmärkarna (bland dem en dansk kille som heter Jonas) och for tillbaka till vårt läger där en stadig lunch väntade.



Ringmärkningsstationen i Khovd. Foto: HG Karlsson

Nu ville vi upp i bergen och leta efter snöleoparder. Vi blev körda en liten bit in i dalen ovanför vårt läger. Sedan vandrade vi sakta uppför till en platå varifrån vi kunde spana på flera olika bergssidor. Snön som föll i söndags låg fortfarande kvar på framför allt nordsidorna. Vi hittade tre olika grupper med sibirisk stenbock. De var rätt så långt ned i dalen där det var snöfritt. Solen värmdes gott. Efter ett par timmars spaning var det dags att gå tillbaka. Bergssidorna och de genombelysta bladen på de gamla popplarna lyste i gulfärger av de sista solstrålarna. Under vandringen tillbaka såg vi flera bruna järnsparvar.



Spaning efter snöleopard. Foto: HG Karlsson

Onsdag 2 oktober

Tidig uppstigning. Bavaa och hans spanare hade sett en riven stenbock dagen före i grändalen så vi ville vara där vid gryningen, dvs vid halv sju. När det började ljusna såg vi kadavret och att det höll till en rödräv vid det. Det var med en viss spänning som vi spanade runtomkring i hopp om att snöleoparden skulle dyka upp. Tyvärr verkade den mätt och låg säkert någonstans och tog det lugnt. Vi såg både lamm- och grågarn. Likaså kungsörn och en stenduva. Mot slutet av letandet hittade reseledaren en flock med tolv altajsnöhönor högt uppe på en gräslig sluttning.

På vägen tillbaka till vårt läger blev det en fotostund med jakar i olika färger. Vi så också en mongolisk piphare. Som vanligt väntade en varm lunch när vi kom hem bestående av en massa små rätter. Supergott.

Efter en lite längre siesta åkte vi nedåt sluttningen för att leta efter mongolisk ökenskraka. Vi misslyckades vid första försöket men fick se några krävgaseller. Till slut lyckades vi se "Hendersons" ökenskraka. Ännu en lyckad satsning!

Torsdag 3 oktober

Sovmorgon till klockan sju. Som vanligt kom Otko en halvtimme innan och tände en brasa i jurtans järnkamin. Så när man steg upp var det redan varmt – vilken service! Och frukosten var åter igen fantastisk med gröt, stekt ägg, frukt, yoghurt och en massa annat gott.

Idag skulle vi spendera hela dagen i vår dalgång så vi hade lunchen med oss. Vi vandrade stigen in och stannade vid ett antal platser varifrån vi spanade av olika sluttningar. Våra spanare hade sett spåren från en snöleopardhona med en unge i en av sluttningarna så vi kikade extra där. Men all vår ansträngning gav inget resultat. Vi såg däremot 21 sibiriska stenbockar, två lammgamar och en tartarfalk. Vi kollade även på hållristningar som var 3–4000 år gamla. De föreställde mest bytesdjur som argali och ibex men även snöleoparder och människor.

Vi var tillbaka i lägret vid sextiden och kunde njuta av en underbart mör lammfog och panerad fisk.



Guiden Ishee visar 3000 år gamla hållristningar. Foto: HG Karlsson

Fredag 4 oktober

Det hade regnat under natten. Framåt morgonen övergick det i snöfall så marken var vit när vi öppnade dörren till jurtan. Vi hade bestämt att åka till en dal österut och för att komma dit behövde vi först åka nedåt i sluttningen för att sedan hitta vägen till den nya dalen. Som tur var hade vi med oss Otko som vägvisare. När vi kom in i dalen tätnade snöfallet så att vi inte såg mer än 100 meter. Vi väntade på att snöfallet skulle avta men efter en knapp timme bestämde vi oss för att köra tillbaka till lägret.

På vägen dit fick vi se tre nya researter nämligen stäppflyghöna, stensparv och inte minst en guldtrast som rastade i samma bäckfåra där vi sett mongolökenskrikan dagen innan.

Tillbaka i lägret passade vi på att äta vår medhavda matsäck. Snöfallet avtog närmare klockan tolv så vi åkte tillbaka till den nya dalen i öster. På vägen dit såg vi tre krävgaseller.



Stäpppraphöns. Foto: Lars-Olof Persson

Vi satte oss bekvämt på fällbara stolar och spanade av ett stort antal bergssidor som nu fått snö på sig. Vi hittade en stor sibirisk stenbock med rejäla horn och emellanåt svävade lammgam och kungsörn förbi. Framåt halv tre bestämde vi oss att fara tillbaka till vårt basläger och efter ett gott fika åkte vi till vår hemmadal. Bland popplarna längs bäcken fanns det betydligt fler fåglar idag. Vi såg sammanlagt fem blåstjärtar och vi skrämde upp en morkulla. Uppe vid parkeringen spanade vi av området och såg återigen ett tiotal stenbockar och lammgam.

Kvällens middag innehöll två olika varmrätter. Dels lammgryta och dels en fläskgryta. Till det sötpotatis och stekta champinjoner med sesamfrön. Riktig restaurangmat med andra ord. Vi var imponerade av vad Cindy kunde trolla fram så här i vildmarken.

Lördag 5 oktober

Vi gav ett sista försök att hitta en snöleopard och det i vår egen dal. Förutsättningarna var bra med mycket nysnö och sol. Och våra spanare var på plats uppe på bergsryggen. Men hur vi än spanade på alla tänkbara ställen ville ingen kissekatt visa sig. Så för första gången fick vi inte se någon snöleopard.

Vi tröstade oss med en fin avslutningslunch med många godsaker. Sedan var det dags att ta farväl av vårt trevliga läger och personalen där. Alla var eniga om att jurterna var mysiga och samtidigt mycket bekväma. Och servicen var toppen.

På vägen ned från berget såg vi sju krävgaseller och som vanligt många hjordar med kameler, hästar, får och getter. Eftersom vi hade tid över besökte vi fågelsjön Khar Us Nuur igen. Denna gång följde vi stranden norrut och stannade på lämpliga ställen. Vi såg en massa änder. Vanligast var rödhuvad dykand som låg i stora flockar. Kopparand var också vanlig. Nya arter blev även krushuvad pelikan och svarthalsad dopping. Både stenfalk och blå kärnhök flög förbi.

Vi nådde vårt hotell vid sextiden. Idag blev det mongolisk pizza till middag.

Söndag 6 oktober

Så var det dags att lämna västra Mongoliet och flyga tillbaka till Ulaanbaatar. Eftersom flyget inte gick förrän kvart i ett hann vi med ett besök i planteringen norr om Khovd. Det var ovanligt tomt på fåglar denna gången. Vi såg bara en bergrodstjärt, några altajrödstjärtar, bergstajgasångare och den ensamma björktrasten. På vägen tillbaka till hotellet stannade vi till vid ruinerna efter en ringmur från 1700-talet. Där låg en gång staden Khovd då Mongoliet på den tiden då det tillhörde det manchuriska riket.

Flyget gick i tid och vi landade klockan halv fyra. För att undvika alla köer inne i staden tog vi en genväg på skumpiga grusvägar fram till asfalsvägen mot Khustai. Den sista biten var åter på en sandig väg. Vi kom fram strax före solnedgången och fick våra jurtor innan det var dags för middag.



Gercampen i Terelj. Foto: HG Karlsson



Przewalskis häst. Foto: Carina Wattmo

Måndag 7 oktober

Khustai är känt för att det var här som man återinplanterade den mongoliska vildhästen. Så efter frukosten åkte vi in i reservatet och tittade på de vackra vildhästarna som nu är fler än 400 där. Man har dessutom från dessa hjordar planterat ut vildhästen på tre andra platser i Mongoliet. Vi såg väl över sjuttio stycken under några timmar. Vi såg ännu fler hjortar som enligt de senaste rönen är mera släkt med den amerikanska wapitin än vår kronhjort. Det var brunsttid så vi hörde hanarna bröla lite här och där. En av dem kom ned till en vattensamling för att dricka så vi kom den rätt så nära. Vi såg även ett murmeldjur som ännu inte krupit ned i sin håla för att sova där hela vintern lång. Vi lämnade reservatet och åkte vidare mot Terelj där vi skulle sova de tre kommande nätterna. Vi fick se en stor flock med stäpprapphönor och det var gott om grågamar i luften.

Efter en timme vidare färd stannade vi hos en nomadfamilj som vår chaufför Bayra var släkt med. Vi blev inbjudna till jurtan och där inne blev vi enligt sed bjudna på diverse traditionella drycker som mjölkte, jäst hästmjolk och varm komjolk. Till det åt vi bröd med mongoliskt smör och hemmagjord ost. De som ville testade även "curd" som är torkad yoghurt. Familjen ville också bjuda på en varm måltid så medan kvinnan fixade denna följde vi med mannen som ville visa sina kapplöpningshästar som var selade längs en hög lina. Kapplöpning med häst över stäppen är Mongoliets mest populära sport. Man rider flera mil och det är normalt unga pojkar och flickor som är jockeys eftersom de är små och lätta.

De som ville fick även testa att sitta upp på hästen och rida en kort stund. Vi såg två stäppörnar sitta på marken en bit bort och nomaderna fick titta på dem i våra tubkikare och var mäktigt imponerade. Lunchen bestod av hemmalagade nudlar med kött och grönsaker – en typisk middag för en nomadfamilj så här års. Innan vi tog farväl av vår värdfamilj fick vi även se på när de mjölkade sina hästar. Alla var eniga om att det var ett minnesvärt möte ute på stäppen.

Därefter återstod två timmars körning till vår Ger Camp i Terelj. Det visade sig att vi skulle bo i stora moderna jurtor med golvvärme. Lyx i all ära men vi längtade lite granna tillbaka till de traditionella jurtorna som vi bodde i vid Jargalantbergen.

Tisdag 8 oktober

Dagen var vikt för tajgan i Terelj nationalpark. Men innan dess åt vi en bra frukost med gott bröd och yoghurt med mera. Vi åkte över floden med samma namn som nationalparken och for norrut. Vi såg några klippkajor längs vägen. Vi letade efter en bra skog för svartnäbbad tjäder som är extra svår att hitta så här års. Långt inne i en dal hittade vi en lärkskog med lite tallar i. Lärkträden är extra vackra så här års med sina höstfärger. När vi kommit en bit upp i skogen fick vi se både nötkråka och nötskrika. En klart misstänkt hane taigahök flög förbi. Vi åt vår matsäck med utsikt över dalen. Det visade sig vara det bästa lunchpaketet under resan med god sallad och marinerad kycklingfilé. Dessutom en god jordgubbsmuffins.

Vi vandrade vidare och kom in i en spännande skog med en del tallar i samt lite stenblock. Det kändes som ett bra ställe för tjädern. Och så är de säkert på våren men nu höll de sig undan. Däremot såg vi en järpe och vid andra fikastället kom vi på ett meståg där det fanns både talltita och lappmes liksom trädkrypare och svartmes. Tidigare hade vi sett två sibiriska järnsparvar och en grönsiska. Vi skrämde även upp en stor wapiti med enorma horn. Ja, tajgan är alltid lika fin och spännande.

Medan vi varit borta hade Ishee och Bayra fått loss en av bilarna som fastnat i lern. De hade fått hjälp av två lokala nomader. Som seden är blev vi inbjudna en stund till deras familj och fick åter igen smaka på diverse mjölkprodukter – denna gång av jak.

Onsdag 9 oktober

Idag var det dags för en heldagsutflykt till Gun Galuut några timmar öster om Terelj. När vi skulle åka såg vi att en av bilarna fått punktering på framhjulet. Medan Ishee bytte hjul passade vi på att skåda nere vid en skogskant. Där fanns en flock med tallsparvar och även några enstaka ängssparvar. Dessutom såg vi en gråspett på nära håll.

På vägen till Gun Galuut stannade vi till vid en jättestaty föreställande Djingis Khan. Den invigdes 2008 och är nu en av Mongoliets mest populära sevärdheter.

Efter ytterligare sex mil svängde vi av huvudvägen och for bort till de mindre sjöarna nära entrén till reservatet. Där var det gott om svanar och änder. Bland sångsvanar hittade vi tundrasädgås och svangås. Även två mindre sångsvanor och någon svarthalsad dopping. Det brukar finnas en del vadare här på hösten men kylan hade fått de flesta att flytta vidare söderut. Vi såg bara två svartsnäppor och några tofsvipor. Till vår glädje hittade vi även den vackra mongollärkan.

Vi körde in i reservatet och upp bland bergen i hopp om att hitta det långbenta bergsfåret argali. Vid ett litet pass åt vi vårt lunchpaket som även idag var riktigt bra. Några grågamar svävade som vanligt uppe i luften och ännu en gång såg vi en gammal kungsörn.

Vi åkte en stund ned till floden Herlen som så vackert slingrade sig fram genom stäppen. Lite längre bort åkte vi uppåt igen och på en sluttning stod en liten flock argali. Bland dem en bagge med stora skruvade horn! Lite längre bort hittade vi en grupp till. Denna gång stod hjorden närmare så vi kunde ta hyggliga bilder på det svårседda djuret. Nöjda med besöket åkte vi tillbaka till Terelj för middag.



Argali. Foto: Carina Wattmo

Torsdag 10 oktober

Eftersom vi inte hade sett svartryggig rödstjärt så bra hittills åkte vi ned till floden Tuul inne i nationalparken. Där promenerade vi längs stranden där det fanns enstaka buskar och träd. Det dröjde inte länge förrän vi hittade en vacker hane av den eftersökta rödstjärten. Till vår stora glädje fanns där även en azurmes som visade upp sig jättefint i bra medljus. Vi fick även se ängssparv bättre än förut. Och det hela avslutades med en vacker blåhökshanne. Ena bilen fick även se en Long-tailed ground-squirrel som ännu inte krupit ned i sin håla för vintern.

Nöjda av alla våra obsar och det som vanligt strålande vädret åkte vi till vårt hotell i Ulaanbaatar. Där åt vi lunch på en restaurang som serverade mongolisk mat. Eftersom det dagen efter var valdag i landet passade vi på att besöka Nationalmuseet eftersom allt skulle vara stängt på valdagen. Ishee guidade oss genom de viktigaste epokerna i Mongoliets historia.

Därefter tog vi på grund av den kaotiska biltrafiken i staden en längre promenad till en teater där vi skulle vara med om en mongolisk kulturfest. Under promenaden upptäckte vi en japansk vaktel som hamnat helt fel och satt på ett fönsterbleck mitt i storstaden. Ägaren till restaurangen hade gett den vatten och lite mat. När vi efter föreställningen passerade platsen igen verkade vakteln flugit vidare.

Vilken fantastisk uppvisning vi fick vara med om med folkmusik, strupsång, danser och inte minst en mycket duktig kontorsionist (ormmänniska). Hon vred ut in på sig och kunde stående på händer skjuta en pilbåge med fötterna. Och pilen hamnade mitt i prick!

Vi avslutade kvällen på en gourmetrestaurang och passade på att tacka Ishee för en bra guidning och resa.



Japansk vaktel. Foto: Lars-Olof Persson



Azurmes. Foto: Lars-Olof Persson

Fredag 11 oktober

Resan skulle egentligen avslutats denna dag men på grund av flygtider så fick vi en extra dag i Mongoliet. Ishee hade snällt ställt en minibuss med chaufför till vårt förfogande så vi åkte till Manzurchin en bit från Ulaanbaatar. Förutom ett buddistiskt tempel finns där en fin skog som överraskande består mest av sibirisk gran. Vi följde en av stigarna upp genom skogen. Nästan direkt fick vi se en ekorre som här är gråsvart. Skogen visade sig vara bra för denna östliga ras av vår ekorre så vi såg flera stycken. Vi fick även se sibirisk jordekorre som ovanligt nog inte var nyfiken utan kilade iväg snabbt från oss. Några sibiriska nötväckor visade däremot upp sig fint. Även nötkråka och nötskrika ville vara med i leken. Vädret var återigen toppen och vi njöt av det vackra landskapet.

På kvällen hade vi en liten avslutningsmiddag och artgenomgång. På grund av det tidiga intervädret hade vi inte sett lika många arter som på tidigare resor men tillräckligt många för att vi kände oss nöjda. Och vi hade fått många fina upplevelser av landskapet, människorna, maten och inte minst alla frilevande hästar och kameler.

Lördag 12 oktober

Resan avslutades på Ulaanbaatars internationella flygplats.

Fåglar:

- 1 **Grågås** *Anser anser rubrirostris* (Greylag Goose)
50 Khar Us Nuur 30.9 och 10 Khar Us Nuur 5.10.
- 2 **Svangås** *Anser cygnoides* (Swan Goose)
2 Gun Galuut 9.10.
- 3 **Tajgasädgås** *Anser fabalis middendorffii* (Taiga Bean Goose)
7 Khar Us Nuur 30.9.
- 4 **Tundrasädgås** *Anser serrirostris serrirostris* (Tundra Bean Goose)
20 Gun Galuut 9.10.
- 5 **Knölsvan** *Cygnus olor* (Mute Swan)
10 Khar Us Nuur 30.9 och 10 Khar Us Nuur 5.10.
- 6 **Mindre sångsvan** *Cygnus columbianus bewickii* (Tundra Swan)
2 Gun Galuut 9.10.
- 7 **Sångsvan** *Cygnus cygnus* (Whooper Swan)
10 Khar Us Nuur 5.10 och 100 Gun Galuut 9.10.
- 8 **Rostand** *Tadorna ferruginea* (Ruddy Shelduck)
Observerad 4 dagar totalt.
- 9 **Mandarinand** *Aix galericulata* (Mandarin Duck)
2 Tuul river 28.9 och 1 Terelj NP 10.10.
- 10 **Årta** *Spatula querquedula* (Garganey)
1 Khar Us Nuur 30.9.
- 11 **Skedand** *Spatula clypeata* (Northern Shoveler)
4 Khar Us Nuur 30.9, 5 Khar Us Nuur 5.10 och 4 Gun Galuut 9.10.
- 12 **Snatterand** *Mareca strepera strepera* (Gadwall)
Observerad 4 dagar totalt.
- 13 **Bläsand** *Mareca penelope* (Eurasian Wigeon)
20 Khar Us Nuur 30.9, 10 Khar Us Nuur 5.10 och 30 Gun Galuut 9.10.
- 14 **Gräsand** *Anas platyrhynchos platyrhynchos* (Mallard)
Observerad 6 dagar totalt.
- 15 **Stjärtand** *Anas acuta* (Northern Pintail)
10 Khar Us Nuur 30.9, 4 Khar Us Nuur 5.10 och 30 Gun Galuut 9.10.
- 16 **Kricka** *Anas crecca* (Eurasian Teal)
Observerad 4 dagar totalt.
- 17 **Rödhuwad dykand** *Netta rufina* (Red-crested Pochard)
500 Khar Us Nuur 5.10.
- 18 **Brunand** *Aythya ferina* (Common Pochard)
20 Khar Us Nuur 5.10 och 10 Gun Galuut 9.10.
- 19 **Vigg** *Aythya fuligula* (Tufted Duck)
Observerad 4 dagar totalt.
- 20 **Knipa** *Bucephala clangula clangula* (Common Goldeneye)
4 Khar Us Nuur 30.9, 20 Khar Us Nuur 5.10 och 200 Gun Galuut 9.10.

- 21 **Storskrake** *Mergus merganser merganser* (Common Merganser)
3 Gun Galuut 9.10.
- 22 **Kopparand** *Oxyura leucocephala* (White-headed Duck)
60 Khar Us Nuur 5.10.
- 23 **Järpe** *Tetrastes bonasia sibiricus* (Hazel Grouse)
1 Terej NP 8.10.
- 24 **Stäpprapphöna** *Perdix dauurica dauurica* (Daurian Partridge)
15 Hustai national park 7.10.
- 25 **Altajsnöhöna** *Tetraogallus altaicus* (Altai Snowcock)
12 Jargalant Mountain 2.10.
- 26 **Japansk vaktel** *Coturnix japonica* (Japanese Quail)
1 Ulaanbataar 10.10.
- 27 **Berghöna** *Alectoris chukar* (Chukar Partridge)
20 Jargalant Mountain 3.10.
- 28 **Stäppflyghöna** *Syrrhaptes paradoxus* (Pallas's Sandgrouse)
8 Jargalant Mountain 4.10.
- 29 **Klippduva** *Columba livia neglecta* (Rock Dove)
Observerad 10 dagar totalt.
- 30 **Stenduva** *Columba rupestris rupestris* (Hill Pigeon)
2 Jargalant Mountain 2.10 och 30 Jargalant Mountain 5.10.
- 31 **Ringduva** *Columba palumbus casiotis* (Common Wood Pigeon)
6 Khovd 29.9 och 1 Jargalant Mountain 1.10.
- 32 **Turkduva** *Streptopelia decaocto* (Eurasian Collared Dove)
Observerad 3 dagar totalt.
- 33 **Sothöna** *Fulica atra atra* (Eurasian Coot)
10 Tuul river 28.9, 200 Khar Us Nuur 30.9, 300 Khar Us Nuur 5.10 och 50 Gun Galuut 9.10.
- 34 **Skäggdopping** *Podiceps cristatus cristatus* (Great Crested Grebe)
6 Tuul river 28.9, 4 Khar Us Nuur 30.9, 100 Khar Us Nuur 5.10 och 5 Gun Galuut 9.10.
- 35 **Svarthalsad dopping** *Podiceps nigricollis nigricollis* (Black-necked Grebe)
1 Khar Us Nuur 5.10 och 4 Gun Galuut 9.10.
- 36 **Kustpipare** *Pluvialis squatarola squatarola* (Grey Plover)
3 Khar Us Nuur 30.9.
- 37 **Sibirisk tundrapipare** *Pluvialis fulva* (Pacific Golden Plover)
25 Khar Us Nuur 30.9.
- 38 **Tofsvipa** *Vanellus vanellus* (Northern Lapwing)
5 Khar Us Nuur 30.9 och 10 Gun Galuut 9.10.
- 39 **Morkulla** *Scolopax rusticola* (Eurasian Woodcock)
1 Jargalant Mountain 4.10.
- 40 **Enkelbeckasin** *Gallinago gallinago gallinago* (Common Snipe)
3 Khar Us Nuur 30.9.

- 41 **Svartsnäppa** *Tringa erythropus* (Spotted Redshank)
2 Gun Galuut 9.10.
- 42 **Skrattmåsar** *Chroicocephalus ridibundus* (Black-headed Gull)
30 Khar Us Nuur 30.9, 50 Khar Us Nuur 5.10 och 1 Gun Galuut 9.10.
- 43 **Svarthuvad trut** *Ichthyaelus ichthyaelus* (Pallas's Gull)
6 Khar Us Nuur 30.9.
- 44 **Vegatrut** *Larus vegae mongolicus* (Vega Gull)
Observerad 5 dagar totalt.
- 45 **Svart stork** *Ciconia nigra* (Black Stork)
4 Jargalant Mountain 30.9, 1 Jargalant Mountain 1.10 och 1 Khovd birdringing station 1.10.
- 46 **Storskarv** *Phalacrocorax carbo sinensis* (Great Cormorant)
Observerad 6 dagar totalt.
- 47 **Skedstork** *Platalea leucorodia leucorodia* (Eurasian Spoonbill)
8 Khar Us Nuur 30.9 och 15 Khar Us Nuur 5.10.
- 48 **Ägretthäger** *Ardea alba alba* (Great Egret)
Observerad 5 dagar totalt.
- 49 **Gråhäger** *Ardea cinerea cinerea* (Grey Heron)
4 Khar Us Nuur 30.9, 2 Khovd birdringing station 1.10, 5 Khar Us Nuur 5.10 och 20 Gun Galuut 9.10.
- 50 **Krushuvad pelikan** *Pelecanus crispus* (Dalmatian Pelican)
2 Khar Us Nuur 5.10.
- 51 **Lammgam** *Gypaetus barbatus barbatus* (Bearded Vulture)
1 Jargalant Mountain 30.9, 1 Khovd birdringing station 1.10 och upp till 8 Jargalant Mountain 2-5.10.
- 52 **Grågam** *Aegypius monachus* (Cinereous Vulture)
Observerad 12 dagar totalt.
- 53 **Dvärgörn** *Hieraaetus pennatus* (Booted Eagle)
3 Khovd birdringing station 1.10 och 2 Terelj NP 8.10.
- 54 **Stäppörn** *Aquila nipalensis nipalensis* (Steppe Eagle)
2 längs vägen 7.10.
- 55 **Kungörn** *Aquila chrysaetos kamtschatica* (Golden Eagle)
Observerad 7 dagar totalt.
- 56 **Tajgahök** *Accipiter gularis sibiricus* (Japanese Sparrowhawk)
1 trolig hane Terelj NP 8.10.
- 57 **Sparvhök** *Accipiter nisus nisosimilis* (Eurasian Sparrowhawk)
1 Tuul river 28.9 och 1 Khovd birdringing station 1.10.
- 58 **Duvhök** *Accipiter gentilis schvedowi* (Eurasian Goshawk)
1 Khovd 29.9 och 2 Terelj NP 8.10.
- 59 **Brun kärrhök** *Circus aeruginosus aeruginosus* (Western Marsh Harrier)
1 Khar Us Nuur 30.9.
- 60 **Blå kärrhök** *Circus cyaneus* (Hen Harrier)
3 Khar Us Nuur 30.9, 2 Khar Us Nuur 5.10 och 1 Terelj NP 10.10.

- 61 **Stäpphök** *Circus macrourus* (Pallid Harrier)
1 Khovd birdringing station 1.10.
- 62 **Brun glada** *Milvus migrans lineatus* (Black Kite)
Observerad 4 dagar totalt.
- 63 **Mongolvråk** *Buteo hemilasius* (Upland Buzzard)
Observerad 5 dagar totalt.
- 64 **Ormvråk** *Buteo buteo vulpinus* (Common Buzzard)
1 Jargalant Mountain 1.10.
- 65 **Mindre hackspett** *Dryobates minor kamtschatkensis* (Lesser Spotted Woodpecker)
1 hörd Terelj NP 10.10.
- 66 **Gråspett** *Picus canus jessoensis* (Grey-headed Woodpecker)
1 Terelj NP 9.10.
- 67 **Tornfalk** *Falco tinnunculus* (Common Kestrel)
1 längs vägen 6.10, 1 Terelj NP 9.10 och 1 Gun Galuut 9.10.
- 68 **Stenfalk** *Falco columbarius* (Merlin)
1 Khar Us Nuur 30.9 och 1 Khar Us Nuur 5.10.
- 69 **Tatarfalk** *Falco cherrug milvipes* (Saker Falcon)
1 Jargalant Mountain 3.10.
- 70 **Varfågel** *Lanius excubitor pallidirostris* (Great Grey Shrike)
2 Jargalant Mountain 2.10.
- 71 **Isabellatörnskata** *Lanius isabellinus isabellinus* (Isabelline Shrike)
2 Khovd 29.9, 1 Khar Us Nuur 30.9 och 2 Khovd birdringing station 1.10.
- 72 **Nötskrika** *Garrulus glandarius brandtii* (Eurasian Jay)
3 Terelj NP 8.10 och 4 Manzushir 11.10.
- 73 **Skata** *Pica pica leucoptera* (Eurasian Magpie)
Observerad 13 dagar totalt.
- 74 **Mongolökensskrika** *Podoces hendersoni* (Mongolian Ground Jay)
1 Jargalant Mountain 2.10.
- 75 **Nötkråka** *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos* (Spotted Nutcracker)
2 Terelj NP 8.10 och 5 Manzushir 11.10.
- 76 **Alpkråka** *Pyrhocorax pyrrhocorax centralis* (Red-billed Chough)
Observerad 12 dagar totalt.
- 77 **Klippkaja** *Coloeus dauuricus* (Daurian Jackdaw)
20 Terelj NP 8.10, 10 längs vägen 9.10 och 5 Terelj NP 10.10.
- 78 **Svartkråka** *Corvus corone orientalis* (Carrion Crow)
Observerad 11 dagar totalt.
- 79 **Korp** *Corvus corax kamtschaticus* (Northern Raven)
Observerad 12 dagar totalt.
- 80 **Svartmes** *Periparus ater ater* (Coal Tit)
1 Terelj NP 8.10 och 5 Manzushir 11.10.

- 81 **Lappmes** *Poecile cinctus cinctus* (Grey-headed Chickadee)
1 Terelj NP 8.10.
- 82 **Talltita** *Poecile montanus baicalensis* (Willow Tit)
5 Terelj NP 8.10 och 8 Manzushir 11.10.
- 83 **Azurmes** *Cyanistes cyanus yensiseensis* (Azure Tit)
1 Tuul river 28.9 och 1 Terelj NP 10.10.
- 84 **Talgoxe** *Parus major kapustini* (Great Tit)
3 Tuul river 28.9, 2 Tuul river 8.10, 3 Terelj NP 10.10 och 2 Manzushir 11.10.
- 85 **Vitkronad pungmes** *Remiz coronatus stoliczkae* (White-crowned Penduline Tit)
1 hörd Khovd birdringing station 1.10.
- 86 **Skägges** *Panurus biarmicus rusicus* (Bearded Reedling)
4 Khar Us Nuur 30.9.
- 87 **Sånglärka** *Alauda arvensis dulcivox* (Eurasian Skylark)
10 Khar Us Nuur 30.9.
- 88 **Berglärka** *Eremophila alpestris brandti* (Horned Lark)
Observerad 9 dagar totalt.
- 89 **Korttälärka** *Calandrella brachydactyla longipennis* (Greater Short-toed Lark)
10 Khar Us Nuur 30.9.
- 90 **Mongollärka** *Melanocorypha mongolica* (Mongolian Lark)
4 Gun Galuut 9.10.
- 91 **Sidenväglärka** *Alaudala cheleensis seebohmi* (Asian Short-toed Lark)
2 Khar Us Nuur 30.9.
- 92 **Bergtajgasångare** *Phylloscopus humei humei* (Hume's Leaf Warbler)
Observerad 5 dagar totalt.
- 93 **Tajgasångare** *Phylloscopus inornatus* (Yellow-browed Warbler)
4 Khovd 29.9.
- 94 **Kungsfågelsångare** *Phylloscopus proregulus* (Pallas's Leaf Warbler)
4 Tuul river 28.9 och 2 Jargalant Mountain 4.10.
- 95 **Gransångare** *Phylloscopus collybita tristis* (Common Chiffchaff)
3 Khovd 29.9, 1 Khar Us Nuur 30.9, 5 Khovd birdringing station 1.10 och 2 Khovd 6.10.
- 96 **Ärtsångare** *Curruca curruca halimodendri* (Lesser Whitethroat)
2 Khovd 29.9 och 2 Khovd birdringing station 1.10.
- 97 **Nötväcka** *Sitta europaea* (Eurasian Nuthatch)
1 hörd Terelj NP 8.10 och 6 Manzushir 11.10.
- 98 **Trädkrypare** *Certhia familiaris daurica* (Eurasian Treecreeper)
1 Terelj NP 8.10 och 1 Manzushir 11.10.
- 99 **Stare** *Sturnus vulgaris* (Common Starling)
50 Tuul river 28.9, 2 Khovd 29.9 och 200 Khar Us Nuur 30.9.
- 100 **Guldtrast** *Zoothera aurea aurea* (White's Thrush)
1 Jargalant Mountain 4.10.

- 101 **Dubbeltrast** *Turdus viscivorus viscivorus* (Mistle Thrush)
2 Khovd 29.9 och 1 Terej NP 8.10.
- 102 **Björktrast** *Turdus pilaris* (Fieldfare)
1 Khovd 29.9 och 1 Khovd 6.10.
- 103 **Svarthalsad trast** *Turdus atrogularis* (Black-throated Thrush)
3 Tuul river 28.9, 8 Khovd 29.9, 8 Khovd birdringing station 1.10 och 1 Khovd 6.10.
- 104 **Röd Halsad trast** *Turdus ruficollis* (Red-throated Thrush)
50 Tuul river 28.9.
- 105 **Grå flugsnappare** *Muscicapa striata mongola* (Spotted Flycatcher)
1 Khovd 29.9.
- 106 **Rubinnäktergal** *Calliope calliope calliope* (Siberian Rubythroat)
1 Khovd 29.9.
- 107 **Tajgaflugsnappare** *Ficedula albicilla* (Taiga Flycatcher)
2 Khovd 29.9.
- 108 **Svartvit flugsnappare** *Ficedula hypoleuca sibirica* (European Pied Flycatcher)
1 Khovd birdringing station 1.10.
- 109 **Tajgablåstjärt** *Tarsiger cyanurus* (Red-flanked Bluetail)
5 Jargalant Mountain 4.10 och 1 Jargalant Mountain 5.10.
- 110 **Altajrödstart** *Phoenicurus erythronotus* (Eversmann's Redstart)
Observerad 8 dagar totalt.
- 111 **Svart röstjärt** *Phoenicurus ochruros phoenicuroides* (Black Redstart)
Observerad 8 dagar totalt.
- 112 **Svartryggig röstjärt** *Phoenicurus aureus aureus* (Daurian Redstart)
1 Khovd 7.10 och 4 Terej NP 10.10.
- 113 **Bergrödstart** *Phoenicurus erythrogastus grandis* (Güldenstädt's Redstart)
3 Khovd 29.9, 6 Khovd birdringing station 1.10, 1 Jargalant Mountain 5.10 och 2 Khovd 6.10.
- 114 **Vitgumpad buskskvätta** *Saxicola maurus maurus* (Siberian Stonechat)
1 Khovd 29.9.
- 115 **Stenskvätta** *Oenanthe oenanthe* (Northern Wheatear)
2 Jargalant Mountain 30.9 och 1 Jargalant Mountain 2.10.
- 116 **Isabellastenskvätta** *Oenanthe isabellina* (Isabelline Wheatear)
2 Khar Us Nuur 30.9.
- 117 **Ökenstenskvätta** *Oenanthe deserti deserti* (Desert Wheatear)
3 Khar Us Nuur 30.9, 1 Jargalant Mountain 2.10 och 2 Jargalant Mountain 4.10.
- 118 **Nunnestenskvätta** *Oenanthe pleschanka* (Pied Wheatear)
2 Jargalant Mountain 30.9, 2 Jargalant Mountain 1.10 och 2 Jargalant Mountain 2.10.
- 119 **Stensparv** *Petronia petronia brevirostris* (Rock Sparrow)
20 Jargalant Mountain 4.10.
- 120 **Snöfink** *Montifringilla nivalis gromgrzimali* (White-winged Snowfinch)
10 Jargalant Mountain 1.10 och 100 Jargalant Mountain 2.10.

- 121 **Mongolsnöfink** *Pyrgilauda davidiana* (Pere David's Snowfinch)
1 Jargalant Mountain 30.9.
- 122 **Pilfink** *Passer montanus* (Eurasian Tree Sparrow)
Observerad 11 dagar totalt.
- 123 **Gråsparv** *Passer domesticus domesticus* (House Sparrow)
Observerad 6 dagar totalt.
- 124 **Sibirisk järnsparv** *Prunella montanella montanella* (Siberian Accentor)
1 Khovd birdringing station 1.10 och 2 Terelj NP 8.10.
- 125 **Brun järnsparv** *Prunella fulvescens dahurica* (Brown Accentor)
4 Jargalant Mountain 1.10 och 1 Jargalant Mountain 3.10.
- 126 **Svartstrupig järnsparv** *Prunella atrogularis huttoni* (Black-throated Accentor)
2 Khovd birdringing station 1.10.
- 127 **Mongoljärnsparv** *Prunella koslowi* (Kozlov's Accentor)
2 Jargalant Mountain 30.9.
- 128 **Sibirisk piplärka** *Anthus hodgsoni yunnanensis* (Olive-backed Pipit)
2 Khovd 29.9 och 1 Khovd birdringing station 1.10.
- 129 **Vattenpiplärka** *Anthus spinoletta blakistoni* (Water Pipit)
20 Khovd 29.9 och 3 Khovd birdringing station 1.10.
- 130 **Bofink** *Fringilla coelebs coelebs* (Eurasian Chaffinch)
30 Khovd 29.9, 1 Jargalant Mountain 3.10 och 2 Manzushir 11.10.
- 131 **Bergfink** *Fringilla montifringilla* (Brambling)
20 Khovd 29.9, 3 Jargalant Mountain 2.10 och 50 Jargalant Mountain 4.10.
- 132 **Grönsiska** *Spinus spinus* (Eurasian Siskin)
1 Terelj NP 8.10.
- 133 **Lappsparv** *Calcarius lapponicus lapponicus* (Lapland Longspur)
1 Gun Galuut 9.10.
- 134 **Tallsparv** *Emberiza leucocephalos leucocephalos* (Pine Bunting)
20 Gun Galuut 9.10.
- 135 **Mongolsparv** *Emberiza godlewskii godlewskii* (Godlewski's Bunting)
1 Jargalant Mountain 1.10, 1 Jargalant Mountain 2.10 och 1 Jargalant Mountain 5.10.
- 136 **Ängssparv** *Emberiza cioides* (Meadow Bunting)
10 Hustai national park 7.10, 2 Terelj NP 9.10, 8 Terelj NP 10.10 och 5 Gun Galuut 9.10.
- 137 **Dvärgsparv** *Emberiza pusilla* (Little Bunting)
2 Khovd 29.9, 1 Khovd birdringing station 1.10 och 1 Jargalant Mountain 4.10.
- 138 **Gråhuvad sparv** *Emberiza spodocephala spodocephala* (Black-faced Bunting)
1 Khovd birdringing station 1.10.
- 139 **Sävsparsv** *Emberiza schoeniclus pyrrhuloides* (Common Reed Bunting)
1 Khovd birdringing station 1.10.

Däggdjur:

- 1 **Rödräv** *Vulpes vulpes* (Red Fox)
1 Jargalant Mountain 2.10.
- 2 **Vildhäst** *Equus ferus przewalskii* (Wild Horse)
70 Hustai national park 7.10.
- 3 **Wapiti** *Cervus canadensis sibiricus* (Wapiti)
100 Hustai national park 7.10 och 1 Terelj NP 8.10.
- 4 **Sibirisk stenbock** *Capra sibirica* (Siberian Ibex)
Upp till 21 Jargalant Mountain 1-5.10.
- 5 **Krävgasell** *Gazella subgutturosa* (Goitered Gazelle)
6 Jargalant Mountain 2.10, 3 Jargalant Mountain 4.10 och 7 Jargalant Mountain 5.10.
- 6 **Argali** *Ovis ammon* (Argali)
15 Gun Galuut 9.10.
- 7 **Saiga** *Saiga tatarica mongolica* (Saiga) Endemisk
37 längs vägen 30.9.
- 8 **Tolaihare** *Lepus tolai* (Tolai Hare)
1 Jargalant Mountain 1.10 och 2 Jargalant Mountain 2.10.
- 9 **Mongolisk piphare** *Ochotona pallasii* (Pallas's Pika)
1 Jargalant Mountain 2.10.
- 10 **Sibirisk jordekorre** *Eutamias sibiricus* (Siberian Chipmunk)
2 Manzushir 11.10.
- 11 **Tarbagan Marmot** *Marmota sibirica* (Tarbagan Marmot)
1 Hustai national park 7.10.
- 12 **Europeisk ekorre** *Sciurus vulgaris* (Eurasian Red Squirrel)
1 Terelj NP 10.10 och 10 Manzushir 11.10.
- 13 **Long-tailed Ground Squirrel** *Urocitellus undulatus* (Long-tailed Ground Squirrel)
1 Terelj NP 10.10.
- 14 **Mongolisk gerbil** *Meriones unguiculatus* (Mongolian Jird)
10 Khar Us Nuur 30.9.